

Dagens Nyheter

En utskrift från Dagens

Nyheters nätupplaga, DN.se.

Uppdaterad 12 dec 2007 10:16

Höga gifthalter i mögelhus

Det är troligtvis farligare att bo i mögelangripna hus än vad man tidigare trott. Svensk forskning visar att mögel producerar mycket giftiga ämnen som sprids i luften, så att de som vistas i huset andas in gifterna.

Att mögel som växer inomhus har potential att producera gifter som kallas för mykotoxiner har varit känt länge, men enligt Lennart Larsson som forskar om mögel vid Lunds universitet, har skeptiker hittills sagt att gifthalterna är så låga att människor inte kan bli sjuka av dem.

Men nu kommer rön som visar att inomhusmögel är en hälsorisk som måste tas på stort allvar. Tidigare har amerikanska forskare visat att människan exponeras för mögelhalter som är 100-tals gånger högre än vad man tidigare trott, eftersom möglet inte bara finns i sporer utan också i ytterst små fragment. Nu visar forskningen i Lund att möglet ofta också bildar mykotoxiner, gifter som kan vara cancer- och allergiframkallande.

- Vi har visat att det uppenbarligen kan göra det - att de inte bara har en genetisk förmåga att göra det utan att de verkligen gör det, säger Lennart Larsson, docent vid sektionen för medicinsk mikrobiologi på Lunds universitet, till DN.se.

- Så ser man mögel som växer så vet man att då finns de här ytterst potenta toxinerna. Det andra vi visar är att toxinerna är luftburna, så att man andas in dem.

Forskarna i Lund har analyserat damm som exempelvis legat på dörrkarmar i ett rum där det funnits en synlig mögelskada. Analyserna visar att dammet innehåller samma ämnen som i möglet. Slutsatsen är att gifterna bildats av möglet och uppenbarligen färdats genom luften.

I våras avslöjade DN att felaktiga byggtekniker i putsfasader och utgör stora risker för mögelskador. Fukt kan ta sig in bakom putsen och angripa träkonstruktioner i väggarna. Även i badrum har byggtekniker som innebär mögelrisker använts och under sommaren infördes nya regler om vilka material som får användas i badrum.

Lennart Larsson anser att det är sannolikt att de farliga gifterna kan spridas i luften även när möglet växer inne i träkonstruktionerna och alltså inte syns. Rådet är därför att ta både synligt mögel och mögellukt inomhus på stort allvar och åtgärda problemen så snart som möjligt. Det är också viktigt att inte bara torka ut den mögelangripna ytan, utan även byta ut materialet.

- Även om det inte växer mer mögel så finns toxinerna kvar. De är så beständiga att de är lika giftiga i alla fall, säger Lennart Larsson.

Att utföra experiment på människor som bevisar att de problem som många som bor i mögelangripna miljöer upplever verkligen beror på mykotoxinerna är inte etiskt försvarbart, tror Lennart Larsson. Men han hoppas att hans och doktoranden Erica Blooms forskning blir ytterligare en pusselbit som gör att man tar mögel frågan på allvar.

Lennart Larsson blev själv förvånad när han upptäckte om hur lite forskning som hittills gjorts om mögel inomhus.

- Det är mycket skrivelser om mögel och mögelskador men det är så jättelite som görs, säger Lennart Larsson till DN.se.

Åsa Nilsson Rönnqvist, asa.nilssonronnqvist@dn.se

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt.